

Examenul de bacalaureat 2015

Proba E - c)

Proba scrisă la Istorie

Varianta 8

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

30 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „În 1948 s-a creat Securitatea (...). Sub directa supraveghere a acesteia au avut loc toate arestările și detențiile din închisori, de pe șantierele Canalului Dunăre-Marea Neagră, din Bărăgan. La ordinul lui Stalin (căruia Gheorghiu-Dej i s-a supus slugarnic), în iunie 1951, a început, în cele mai inumane condiții, deportarea a 10.288 de familii în Bărăgan sau în Moldova. (...) În închisori și lagăre s-a trecut la un regim de suprimare neînchipuit de dur. (...)

În cultură s-a aplicat același model de la răsărit, ca și în toate celelalte domenii. S-au distrus sau s-au rescris valorile tradiționale. Relațiile cu Occidentul au fost complet întrerupte. Învățământul a fost reorganizat după modelul sovietic. (...) Până și manualele au fost traduse din limba rusă (limbă care a devenit obligatorie din clasa a IV-a primară). (...) Istoria națională a fost rescrisă pe baze marxist-leniniste și pe criteriile prieteniei cu Uniunea Sovietică. O nouă lege a învățământului a lăsat pe dinafară toate cadrele didactice care nu au dorit să colaboreze cu noul regim. (...) Presa de opoziție a fost interzisă. Ministerul Propagandei a fost transformat în Ministerul Informațiilor pentru a controla presa, radioul, cinematografia, teatrul. În 1948 au fost interzise 8000 de titluri de cărți și reviste.”

(Ion Bulei, O istorie a românilor)

B. „În 1963, pentru prima oară, România a votat la O.N.U. altfel decât Uniunea Sovietică. Ulterior, pe măsura acutizării conflictului chino-sovietic, pe care Gheorghiu-Dej s-a oferit să-l medieze, voturile independente ale României s-au înmulțit. Regimul a căpătat respectabilitate în ochii Occidentului, interesat să slăbească coeziunea Pactului de la Varșovia. (...). Delegații economice românești au fost primite în Elveția, Marea Britanie, Belgia, Olanda, Italia, în Japonia. În 1962 s-a semnat un acord cu un consorțiu anglo-francez pentru construirea Combinatului siderurgic de la Galați. (...) Refuzând să secondeze Moscova în dorințele sale de hegemonie asupra mișcării comuniste și muncitorești internaționale, România și-a luat ca aliați China și încurajările Occidentului. Și, profitându-se de conflictul chino-sovietic, într-o declarație din aprilie 1964 a P.M.R., cunoscută ca Declarația de independență, s-a afirmat dreptul la libera manifestare a fiecărui partid comunist. (...) Detașarea lui Gheorghiu-Dej de Moscova trebuie explicată prin teama lui de procesul de destalinizare (...) care a substituit, în țările <<socialiste>>, echipele instaurate la putere de Stalin după 1945 și care a putut aduce schimbări nedorite și în echipa conducătoare de la București.”

(Ion Bulei, O istorie a românilor)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, instituția de represiune înființată în 1948. 2 puncte
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la relațiile economice ale statului român. 2 puncte
3. Menționați doi conducători politici la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că atitudinea României față de Uniunea Sovietică a fost apreciată de Occident. 6 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în România, în afara celor la care se referă sursele date. 6 puncte
7. Menționați o asemănare între acțiunile desfășurate în România, în perioada postdecembristă. 4 puncte

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Războiul s-a reluat cu înverșunare pe frontul din Moldova în iulie 1917, când generalul Averescu a pornit ofensiva de lângă Mărăști, în cadrul efortului general (...) de a învinge Puterile Centrale. Dar după câteva zile de succese, Averescu a oprit operațiunea pentru că situația din Galiția s-a agravat, iar trupele ruse din Moldova s-au dezorganizat, lipsite de disciplină și demoralizate. La 24 iulie/6 august, Mareșalul von Mackensen a lansat la rândul său o ofensivă puternică al cărei obiectiv a fost să dea o lovitură decisivă armatelor română și rusă și să oblige România să iasă din război. Luptele îndârjite au atins punctul culminant la 6/19 august, la Mărășești, când armata română a oprit înaintarea trupelor austriece și germane și a pus practic capăt ofensivei acestora.

Dar s-a ivit un nou pericol. La sfârșitul verii lui 1917 evenimentele revoluționare din Rusia au amenințat să dezorganizeze frontul de luptă și să submineze stabilitatea socială și politică din Moldova. (...) La 18 februarie/3 martie 1918, noul guvern bolșevic al Rusiei a semnat pacea de la Brest-Litovsk cu Puterile Centrale și a ieșit din război, lipsind România de sprijinul rus și izolând-o de Occident. Două luni mai târziu, guvernul român, acum condus de (...) Alexandru Marghiloman, a semnat Tratatul de la București, prin care România a devenit dependentă politic și economic de Puterile Centrale.

Dar evenimente hotărâtoare pe câmpurile de luptă au schimbat repede soarta României. Pe Frontul de Vest aliații au zădărnicit ofensiva germană finală din iulie 1918 și au început să înainteze constant spre Germania, iar în nordul Italiei au respins armatele austro-ungare și au obligat Austro-Ungaria să accepte un armistițiu (...). ”

(Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți generalul român, precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. 2 puncte
3. Menționați, pe baza sursei date, alianța și o acțiune diplomatică desfășurată de aceasta. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două acțiuni care au avut loc pe Frontul de Vest. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la evenimentele de pe frontul din Moldova, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România s-a implicat în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea prin acțiuni militare sau diplomatice. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

SUBIECTUL al III-lea

30 puncte

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc, de la autonomii locale la implicarea în relațiile internaționale din Evul Mediu, având în vedere:

- menționarea a două autonomii locale, din spațiul românesc, din secolele IX-XIII;
- menționarea a două cauze ale înființării instituțiilor centrale medievale și precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice desfășurate de un reprezentant al spațiului românesc în secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.